

Sygn. akt I C 1279/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2017r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Halina Grzybowska

Protokolant: Magdalena Tobiasz

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2017r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. A. G. z siedzibą
w E.**

przeciwko **(...) sp. z o.o. sp.k. z siedzibą w Ś.**

o zapłatę 7.500,00 euro

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej koszty procesu w kwocie 4.817,00 zł (słownie: cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych);

III. nakazuje stronie powodowej B. A. G. z siedzibą w E., aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Świdnicy kwotę 328,66 zł (słownie: trzysta dwadzieścia osiem złotych sześćdziesiąt sześć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych związanych z mediacją.

Sygn. akt I C 1279/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27 stycznia 2016 roku strona powodowa Stowarzyszenie (...)e.z siedzibą w E. wniosło o zasądzenie na jego rzecz od strony pozwanej (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Ś. kwoty 7.500,00 euro wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi:

- od kwoty 2.500,00 euro od dnia 1.03.2013 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.500,00 euro od dnia 1.03.2014 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.500,00 euro do dnia 1.03.2015 roku do dnia zapłaty,

a także kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu żądania wskazała, iż od dnia 1.01.2008 roku (...) sp. z o.o. stała się (...) stowarzyszenia (...)e. z siedzibą w E. na podstawie oświadczenia o przystąpieniu. (...) sp. z o.o. w wyniku przekształcenia na podstawie uchwały Nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 1.07.2014 r. działa w formie spółki komandytowej pod firmą (...) sp. z o.o. sp. k. Strona powodowa wskazała, iż od 2012 roku do 2014 roku pozwana zaprzestania płacenia składek – mimo obowiązku wynikającego z § 16 ust. 2 statutu stowarzyszenia. Powód kierował do strony pozwanej wezwania do zapłaty w pismach z dnia 12.04.2012 r., 12.12.2012 r., 2.01.2013 r., 24.04.2014 r. i 18.09.2015 r. W piśmie z dnia

4.03.2014 r. pozwany złożył powodowi oświadczenie o rezygnacji z członkostwa w stowarzyszeniu, co – w ocenie strony powodowej – wywołało skutek z dniem 31.12.2014 r.

Wskutek wezwania do uzupełnienia braków formalnych w piśmie z dnia 18 lutego 2016 roku strona powodowa uściśliła żądanie w zakresie dochodzonych przez nią odsetek, wskazując, iż wnosi o zasądzenie kwoty 7.500 euro wraz z odsetkami liczonymi:

- od kwoty 2500,00 euro od dnia 1.03.2013 roku do dnia 31.12.2015 roku w wysokości ustawowej oraz od dnia 1.01.2016 roku do dnia zapłaty w wysokości ustawowej za opóźnienie,

- od kwoty 2500,00 euro od dnia 1.03.2014 roku do dnia 31.12.2015 roku w wysokości ustawowej oraz od dnia 1.01.2016 roku do dnia zapłaty w wysokości ustawowej za opóźnienie,

- od kwoty 2500,00 euro od dnia 1.03.2015 roku do dnia 31.12.2015 roku w wysokości ustawowej oraz od dnia 1.01.2016 roku do dnia zapłaty w wysokości ustawowej za opóźnienie,

a także kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Dnia 23 lutego 2016 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Ś. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, uwzględniający żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od tego nakazu strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z kosztami procesu oraz kosztami opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Strona pozwana podniosła zarzut nieistnienia roszczenia. Jej zdaniem przystąpienie do stowarzyszenia jest rodzajem umowy cywilnoprawnej zawieranej pomiędzy stowarzyszeniem i jego członkami. Umowa stowarzyszenia (...) przewidywała uiszczenie corocznych składek członkowskich, zaś ich nieopłacenie opatrzone było wyłącznie sankcją organizacyjną w postaci wydalenia ze stowarzyszenia na mocy decyzji rady wykonawczej. Według strony pozwanej w zakres umowy nie wchodził żaden stosunek prawnomajątkowy, zaś roszczenie powoda nie istnieje, ponieważ statut nie przewidywał możliwości dochodzenia roszczeń o zapłatę na drodze sądowej, a wyłącznie sankcją organizacyjną.

Z ostrożności procesowej strona pozwana wskazała, że roszczenia opisane jako wymagalne w 2013 r. i 2014 r. uległy przedawnieniu – jako roszczenia okresowe. W jej ocenie w rzeczywistości żądaniem zapłaty zostały objęte składki za lata 2012-2013. Wskazuje na to treść § 16 pkt 2 statutu, który stanowi, że składkę należy opłacić za każdym razem za cały rok sprawozdawczy najpóźniej do końca lutego, jak również sama treść pozwu, w którym powód stwierdził, że strona pozwana w latach 2012-2014 zaprzestała płacenia składek. Zdaniem pozwanej składka za rok 2013 stała się wymagalna dnia 22 stycznia 2013 roku, czyli trzy lata przed dniem wniesieniem pozwu. Nadto, według niej składka za rok 2014 jest nienależna, ponieważ strona pozwana dokonała skutecznej rezygnacji członkostwa w stowarzyszeniu w 2013 roku. Forma pisemna rezygnacji określona w § 2 pkt 3 statutu nie została zastrzeżona pod rygorem nieważności. Pozwana złożyła w e-mailu przesłanym do powoda 26 marca 2013 r. oświadczenie o wypowiedzeniu członkostwa. Po tej dacie powód zaprzestał kontaktować się z pozwaną.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa podtrzymała dotychczasowe żądanie. Powód podkreślił, iż brak pozytywnego przepisu przewidującego drogę sądową dla dochodzenia danej kategorii spraw nie może być odczytywany jako wyłączenie w stosunku do tych spraw zasad powszechnie obowiązujących w państwie prawnym. W jego ocenie statuty stowarzyszeń, stanowiące źródło stosunku prawnego członkostwa, mają charakter umowy cywilnoprawnej. Jest to umowa rodząca po obu stronach prawa i obowiązki. Nadto wskazała, że wezwania do zapłaty kierowane do pozwanego nie zmieniły daty wymagalności roszczenia określonego w statucie.

Powód podniósł także, iż oświadczenie o wypowiedzeniu złożone drogą elektroniczną z dnia 26 czerwca 2013 roku zostało wysłane do p. K. S., który w danym okresie nie był już zatrudniony w stowarzyszeniu, ani w żaden sposób z

organizacją związany i tym samym upoważniony do odbioru oświadczeń skierowanych do stowarzyszenia. Podkreślił także, że zgodnie z § 6 ust. 2 statutu wypowiedzenie członkostwa należy dokonać w formie pisemnej.

Jego zdaniem ww. oświadczenie z dnia 26 czerwca 2013 roku stanowi oświadczenie wiedzy, a nie oświadczenie woli. W wiadomości mailowej pan B. K. jedynie poinformował stronę powodową, iż została podjęta stosowna uchwała przez prezesa zarządu, zaś oświadczenie woli w tym zakresie zostało przekazane powodowi dopiero pismem z dnia 4 marca 2014 roku.

Nadto, powód wskazał, iż przyjmując, że oświadczenie w wiadomości mailowej z dnia 26 czerwca 2013 roku stanowiło oświadczenie woli oraz dopuszczalne byłoby wypowiedzenie członkostwa w formie mailowej, to dana czynność – zgodnie z art. 104 k.c. – jest nieważna.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Dnia 1 stycznia 2008 roku (...) sp. z o. o. z siedzibą w Ś. stała się członkiem B. A. G. z siedzibą w E.. (NIESPORNE)

B. A. G. z siedzibą w E. zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w E.. Statut stowarzyszenia został sporządzony 7 września 2006 roku. Stowarzyszenie stanowi związek branżowy przedsiębiorców, stawiający sobie za cel zabezpieczenie szeroko rozumianych zawodowych, konceptualnych interesów przedsiębiorstw należących do stowarzyszenia. Celem działania stowarzyszenia nie jest skupianie się na prowadzeniu przedsięwzięcia gospodarczego.

Dowód:

- pismo z Sądu Rejonowego w E. – k. 9-11,

- statut stowarzyszenia (...) e. V. – k. 17-25.

Uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o. z dnia 1 lipca 2014 roku doszło do przekształcenia (...) sp. z o.o. z siedzibą w Ś. w spółkę komandytową pod firmą: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. z siedzibą w Ś..

Dowód: odpis KRS strony pozwanej – k. 58-59.

Zgodnie z § 16 statutu stowarzyszenia (...) e. kwota składek członkowskich jest określana w skali składek ustalonej corocznie. Składkę należy opłacić za każdym razem za cały rok sprawozdawczy najpóźniej do końca lutego. Zobowiązanie do opłacenia składki zawsze dotyczy całego roku sprawozdawczego, nawet w przypadku wcześniejszego zakończenia członkostwa. W przypadku wpisu dokonanego po 30 czerwca za pierwszy rok członkostwa należy opłacić połowę składki rocznej. Nie dopuszcza się możliwości zwrotu składek.

Kwota składek członkowskich została określona w skali składek na podstawie decyzji walnego zgromadzenia, o czym stanowi § 7 statutu.

Zgodnie z § 6 ust. 3 lit. b statutu członek może zostać wydalony na mocy decyzji rady wykonawczej w przypadku nieopłacenia składki pomimo otrzymania dwóch upomnień.

Dowód: statut stowarzyszenia (...) e. V. – k. 17-25.

Strona pozwana opłacała składki za członkostwo za rok 2008, 2009, 2010, 2011. W ciągu roku otrzymywała od strony powodowej kilkanaście informacji. Współpraca z powodem nie spełniła jej oczekiwań. Nie dokonała wpłat na poczet składek za rok 2012 i 2013.

Dowód: zeznania świadka B. K. – k. 125v-126.

Pismem z dnia 12 kwietnia 2012 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 2.500 euro tytułem rocznej składki członkowskiej za rok 2012. Ponowne wezwanie do zapłaty sporządzono w dniu 12 grudnia 2012 roku.

Dowód: wezwania do zapłaty kwoty 2.500 euro tytułem rocznej składki członkowskiej za rok 2012 – k. 26-29.

Strona pozwana została również wezwana do zapłaty kwoty 2.500 euro tytułem składki członkowskiej za rok 2013 - pismem z dnia 2 stycznia 2013 roku. Natomiast pismem z dnia 24 kwietnia 2014 roku powód wezwał pozwanego do uiszczenia składki członkowskiej za rok 2014 w wysokości 2.500 euro.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty kwoty 2.500 euro tytułem rocznej składki członkowskiej za rok 2013 – k. 30-33,

- wezwanie do zapłaty kwoty 2.500 euro tytułem rocznej składki członkowskiej za rok 2014 – k. 34-35.

Pismem z dnia 4 marca 2014 roku strona pozwana zrezygnowała z członkostwa w B. A. G., powołując się jednocześnie na informacje wysyłane uprzednio w mailach z dnia 26 czerwca 2013 roku.

Dowód: pismo strony pozwanej – k. 91-92.

W dniu 18 września 2015 roku strona powodowa skierowała do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 7.500 euro z tytułu nieuregulowanych składek członkowskich za lata 2012, 2013 i 2014 wraz z odsetkami liczonymi od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

Dowód: pismo strony powodowej – k. 36.

Powyższe ustalenia zostały oparte na zgromadzonych w aktach sprawy dokumentach złożonych przez stronę powodową, w tym w szczególności statucie B. A. G. oraz wezwaniach do zapłaty składek członkowskich. W ocenie Sądu ich prawdziwość nie budziła wątpliwości, a strony nie zgłaszały w tym zakresie żadnych zastrzeżeń. Sąd wziął także pod uwagę zeznania świadka B. K., który przyznał, iż strona pozwana była członkiem stowarzyszenia, jak również, iż zaprzestała wywiązywać się z opłacania składek członkowskich w 2012 roku. Zdaniem Sądu jego zeznania są wiarygodne i znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale sprawy.

Sąd zważył.

Powództwo strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie. Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd powziął poważne wątpliwości prawne, czy B. A. G. ma prawo dochodzić roszczeń z tytułu nieopłaconych składek członkowskich.

Przed przystąpieniem do rozważań merytorycznych należy wskazać, iż niniejsza sprawa dotyczy zobowiązań umownych w stanie faktycznym, który wykazuje związek z prawem różnych państw. Dnia 1 stycznia 2008 roku (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Ś. została członkiem B. A. G. z siedzibą w E.. Powyższe stanowi podstawę do zastosowania Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych z dnia 19 czerwca 1980 r. (Dz. U. 2008 r. Nr 10, poz. 57), która weszła w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej dnia 1 sierpnia 2007 r. Wobec braku wskazania w statucie B. A. G. prawa właściwego – zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ww. Konwencji – umowa podlega prawu państwa, w którym strona, na której spoczywa obowiązek spełnienia świadczenia charakterystycznego, w chwili zawarcia umowy ma miejsce zwykłego pobytu lub w przypadku spółki, stowarzyszenia lub osoby prawnej, siedzibę zarządu. Właściwym prawem w niniejszym sporze jest prawo polskie. Jednocześnie, cel działalności B. A. G., jak również fakt, iż organizacja ta została zarejestrowana i posiada osobowość prawną uprawnia do odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących stowarzyszeń, w tym ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2017 r. poz. 210 t. j.)

Sąd podzielił pogląd strony powodowej w zakresie dotyczącym charakteru cywilnoprawnego stosunku członkostwa w stowarzyszeniu. Statut stowarzyszenia, stanowiący źródło stosunku prawnego członkostwa, ma charakter umowy cywilnoprawnej, która rodzi po obu stronach prawa i obowiązki. Umowa ta zostaje zawarta przez założycieli stowarzyszenia, a pozostali członkowie przystępują do niej na mocy stosownych aktów przystąpienia. Następuje to na podstawie dwustronnego oświadczenia woli, a wystąpienie albo usunięcie - oświadczenia jednostronnego (członka lub stowarzyszenia), którego skutkiem jest rozwiązanie uprzednio zawartej umowy. Członkostwo w stowarzyszeniu jest oparte na dobrowolności. Powstaje przez złożenie oświadczeń woli podmiotów wolnych oraz równych i trwa dzięki wypełnianiu przez obie strony swych zobowiązań. Wykazuje zatem dostateczne cechy pozwalające uznać, że jest stosunkiem z zakresu prawa cywilnego w rozumieniu art. 1 k.p.c. (vide: uchwała Sądu Najwyższego siedmiu sędziów z dnia 20 października 2015 r. III CZP 27/15).

Należy jednak podkreślić, iż Prawo o stowarzyszeniach nie przewiduje bezwzględnego obowiązku uiszczania składek członkowskich ani sankcji za ich nieuiszczanie. Art. 33 ust. 1 ww. ustawy wskazuje jedynie, iż majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej. Jednocześnie, ustawa ta nie zawiera delegacji do stosowania odpowiednio przepisów innych ustaw, należy zatem przyjąć, że racjonalny ustawodawca wyłączył taką możliwość.

Ponadto należy wskazać, iż stowarzyszenia mogą swobodnie kształtować strukturę organizacyjną. Statut stowarzyszenia mógł zawierać postanowienia dotyczące zagadnienia sposobu uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich, o czym wyraźnie stanowi art. 10 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy. Nadto, ingerencja sądu w działalność organizacji pozarządowej, działającej w formie stowarzyszenia, powinna być wyjątkowa oraz uwzględniać jej autonomiczny i samorządny charakter (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2009 r., I CSK 535/08).

Biorąc zatem powyższe pod uwagę w okolicznościach niniejszej sprawy w ocenie sadu strony mogły uregulować w umowie kwestię składek członkowskich i możliwych do zastosowania sankcji na wypadek braku ich terminowego uiszczania. I tak unormowanie § 6 ust. 3 lit. b statutu stowarzyszenia (...) e.przewidziało, że członek może zostać wydalony na mocy decyzji rady wykonawczej w przypadku nieopłacenia składki pomimo otrzymania dwóch upomnień. Jednakże żaden inny przepis tego statutu nie stanowił o możliwości sądowego dochodzenia składek, co w konsekwencji prowadzi do wniosku, iż brak terminowej zapłaty składek członkowskich zostało zagrożone wyłącznie sankcją „wydalenia” członka ze stowarzyszenia.

W tym zakresie Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej, wyrażone w sprzeciwie od wydanego w postępowaniu upominawczym nakazu zapłaty. Przepisy dotyczące stowarzyszeń są przepisami szczególnymi i pozwalają dowolnie kształtować ustrój tych podmiotów. Pomiędzy stronami niniejszego postępowania została zawarta umowa cywilnoprawna, która jednocześnie nie przewidywała istnienia stosunku o charakterze majątkowym. Jeżeli w statucie przewidziano możliwość wydalenia członka w przypadku braku opłacania składek, zaś nie wskazano wprost uprawnienia do dochodzenia roszczeń o zapłatę składek na drodze sądowej, żądanie powoda nie może zostać uwzględnione. W takim stanie rzeczy powództwo oddalono jak w pkt I sentencji wyroku.

Na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. Sąd zasądził od strony powodowej na rzecz strony pozwanej koszty procesu, na które w niniejszej sprawie złożyły się: 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 4800 zł – koszty zastępstwa procesowego, które ustalono na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).

Zuwagi na to, iż stroną przegrywającą niniejszy proces jest powód, to na nim spoczywa obowiązek pokrycia kosztów mediacji, bowiem zgodnie z art. 98¹ § 1 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu zalicza się koszty mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd. Dlatego należało orzec o

ściągnięciu od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Świdnicy kwotę 328,66 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych- jak w pkt. III sentencji wyroku .